

SZÁSZ ANNA

Pillantás a Szigetre

(Pepsi Sziget '97)

Sajátos pillantás egy sajátos helyről.

Hiteles élményt leginkább az nyújtott volna, ha néhány napot civilként töltök kint. Ha osztozom a nálam két generációval fiatalabbak életmódjában, attól kezdve, hogy sorban állok a hídnál, ahol az In-Kalos fiúk pia, fű és vágó- vagy szűrőszerszám után kutatva annak rendje és módja szerint megmótonak, a napközbeni ógyelgésig, a szigeti léttel járó összes kényelmetlenségig, beleértve a hidegvízű zuhanyt és a Toi-Toi-k használatát, az esti és éjszakai koncerteken való szolid őrjöngésig. (Lásd alább: pogózni és torzulni.)

Kintlétem első napján, hazafelé menet, szemben a befelé tódulókkal, egy pillanatra megcsapott a belőlük áradó élményszomj, reménykedés, sebezhetőség és a tömeges magány már-már fizikai dimenzióba sűrűsödő fluiduma. Különös módon sebezhetőségük sokkal inkább volt érzékelhető a tömegben, mint amikor kisebb csoportokban találkoztam velük. A külvilágban. Ott nem kifejezetten rokonszenvre méltóak. Sőt. Talán azért is vállalkoztam e kiruccanásra, mert kezdett zavarni az irántuk való ellenszenvem. Autóbuszon, vilamoson, utcán, itt-ott, hangosak, pimaszok, nemtörődömök, kíméletlenek.

A Szigeten – nem.

A Sziget – az más.

A Sziget – nem a szokványos hétköznapi. Ez az ő idejük és terrénumuk, ennek tudatában türelmesebbek, mint odakint.

A Sziget – életforma, állították közülük többen.

A nem kortárs szemlélőt – jelen esetben a riportert – kettős veszély fenyegeti. Az egyik, hogy a Szigetet apokaliptikus jelenségként írja le. A másik, hogy a generációs ellentétek szokványos megnyilvánulásaként. Az ifjúság konvencionális lázadásaként. Tőlem telhetően igyekszem ezeket a buktatókat elkerülni.

A sajátos hely, ahonnan kipillanthattam, illetve ahol vagy egy tucat interjú készíthettem, az alkoholprevencióval foglalkozó Félúton Alapítvány sátra. Az alapítvány, melyet néhány éve hoztak létre józan alkoholisták – a barátaim –, második nyara van jelen a Szigeten.

Maga a Diák-, újabban Pepsi Sziget mint rendezvény – ne feledjük, a legrangosabb könnyűzenei Közép-Európában – '97-ben volt öt éves. A humánszférában is kialakultak bizonyos hagyományok és erőviszonyok. A fővállalkozó a karitatív alapon, de professzionális módon működő Humanitás Ifjúságvédelmi Egyesület. Kétszázfős stábja adja az orvosi ellátást, beleértve

az elsősegélynyújtást és a kábítószerprevenziót. Azok a felvilágosítással, ismeretterjesztéssel vagy saját ideológiájuk terjesztésével foglalkozó, talán nem is minden esetben karitatív szervezetek, amelyek a legutóbb már egy teljes hétig tartó rendezvényen jelen kívántak lenni, az egyesülettel, illetve annak vezetőjével állapodtak meg. A berendezésért és szolgáltatásokért, mint a sátor, a benne lévő asztalok és székek, a világítás stb., a szervezetek az egyesületnek fizettek valamennyit. Meg kell jegyezni, hogy nagyon kevés olyan szervezet volt, amely élt volna azzal a fantasztikus lehetőséggel, amit a Sziget nyújtott az ott megforduló több tízezer ifjú ember révén ismeretszerzésre, kapcsolatteremtésre, a generációk közötti párbeszédre.

Alkoholeszt – kinyílik egy kapu

„Alkoholizmusról – másként.” Az alapítványnak ez a jelmondata volt látható a sátor homlokzatán. Valamint: „Ha inni akarsz, az a te dolgod”. És végül: „Ha gondod van az alkohollal, gyere, beszéljük meg!”

A sátonál elsősorban azok álltak meg, azok vállalták a 20 kérdésből álló teszt kitöltését, majd az alapítvány egyik vagy másik tagjával a beszélgetést, akiknek már valamilyen problémát okozott az alkohol. Naponta átlag háromszázan. Az, hogy közülük én kikkel találkoztam és beszélgettem, véletlenszerűen és esetlegességeken múlt. Nem utolsósorban a saját, korlátozott munkabíráson. Elutasítástól nemigen kellett tartani, az ifjakban hihetetlenül erős volt a közlésvágy.

Az alkohol a beszélgetés tárgyaként és szervezőelvéként egyaránt jól funkcionált. A tesztkérdéseket is megjegyzésekkel fűszerezték. Egy láthatólag izgatott, följajzott, húsz-huszonkét év körüli fiú így: – Lehet, hogy ez a papír azt mondja, de én nem tartom magam alkoholistának... Az apám, ő igen... Ő kibaszott alkoholista... Ő művész... országosan ismert, Európában ismert... Én most vagyok fiatal, nekem a pia meg ez az egész itt most kell.

Húsz év körüli, kifejezetten csinos, rokonszenves lány: – Mindig olyan társasággal találkozom... a fiatalok úgy oldódnak föl, nem, az alkoholtól? Ez nem jelenti azt, hogy ők alkoholisták lesznek. Otthon is ezt látom. Akárhová megyek, mindenhol ezt látom. Úgy értem, ha elmegyek egy szórakozóhelyre, akkor ő is részeg, meg ő is részeg, és akkor te ott üljél józanul. Ez azért idegesítő... Nem kell olyan részegnek lenni, hogy jól érezd magad...

A lány, akinek keresztnéve Gabi, de aki szerint a Rita sokkal jobban illene hozzá, társasággal jött a Szigetre, náluk van minden holmija, pénze, de nem találja őket, már négyszer akarták kidobni a biztonságiak, mert jegye sincs. Egy fiú van vele, akit itt a Szigeten ismert meg. Ő Róbert.

– Ő Jugoszláviából jött, érdekesebb, mint én. Végül is azért jó a Sziget, mert az ilyen ismeretlenek, ő jugoszláv, én magyar, jól elvagyunk egymással. Róbert 24 éves, mint mondja, számára a Sziget – buli.

– A buli. Főleg az a fontos. Én még azért élek.

Arra a kérdésre, hogy csinál-e mást, azt válaszolja, hogy igen.

– Dolgozom. Dolgozom a malomban. Voltam valamikor Magyarországon, három évig itt éltem. Most Feketicsen élek. Visszamentem oda, dolgozok.

Nagyon jó a munkahelyem, ez egy olyan vállalat, hogy jól lehet keresni. Most is 800 márkát kaptam. Én mindent a buliért csinállok. Nem vagyok én senkire, semmire rászorulva, hogy szomorú vagyok, mert keveset keresek és azért iszok. Nem azért. Én csak a szórakozásért iszok.

Egy fiú a háttérből:

– Nem volt meg az a munkahely, ami kicsit leköti az embert, abból a szempontból, hogy akkor mérsékli magát. Nekem ilyen nem volt és most sincs. Nekem a legalkalmibb, a legalpárabb munkáim vannak, plakátragasztás, kőműves melletti segédmunka, ilyenek. És akkor közben is iszik az ember, utána meg azért esik jól, mert túl vagyunk rajta. Na jó, tényleg, ledolgoztuk azt a nyolc órát, igyunk meg egy sört. Persze, nem egyet iszunk meg, hanem ötöt.

Húsz év körüli, pa-dö-dös frizurájú, szókített hajú lány:

– Először azért iszom, hogy föloldódjak, másodszor, mert nem tudom másként jól érezni magam. A nevelőapám is alkoholista, az édesanyám is az. Én azt nem bírom el, hogy én józan vagyok, ők részegek...

Egy enyhén kékre festett szakállú, húsz év körüli fiú, Zoltán, láthatólag filozofikus alkat:

– Ha egy ember meg tudja tartani a saját egyéniségét, onnantól fogva teljesen mindegy, hogy iszik vagy kábítószerezik vagy dohányzik, mind a három egyformán káros, az a lényeg, hogy önmagát meg tudja tartani. Hogy megtaláljam magam azok között a keretek között, ahol én létezem. Én nem kábítózom, nem is dohányzom, mert nem vagyok biztos, hogy nem szoknék rá. És ha rászoknék... Alkohol nélkül is jobb lenne, de az alkohol néha kell. De az alkohollal vagyok úgy, hogy még le tudom állítani...

Ugyanő, a Szigetről:

– Nagyon jó ez a dolog. Ez annyira hatalmas ötlet volt... Mert összehozza a fiatalokat. Társaságokat hozott össze. Érdeklődési köröket hozott össze. Két lehetősége van ma egy fiatalnak: vagy elmegy a diszkóba, vagy egy képzeletbeli világba vonul. Vagy van még a blues, az egy nagyon szűk réteg. Aki nem blues vagy nem diszkó, az idejön.

Ellenvetésemre, hogy ez csak egy évben egyszer van, a válasz ez: – Igen, de ez egy életforma. Az, hogy nekem decemberben ott van a csuklómon a karszalag, az szabályszerűen életforma. (A karszalag műanyagból készült, színes, óraszíjhoz hasonlít, ez a szigeti belépőjegy). – Nem veszem le. Ez egy életforma, mert szabadságot nyújt. Nem egyszer egy évben van. Egész évben van, csak egy hétig jövünk ki közben. De egyébként van, a városban mindenütt. Az emberek megtalálják egymást. Itt elkérnek egy telefonszámot, leveleznek, a vidékiek elmennek egymáshoz, tartják a kapcsolatot... Odamegyek valakihez decemberben: „Voltál a Szigeten?” És nem a Margitszigetre, vagy a Csepel-szigetre gondol...

Egy lány Zoltán társaságából:

– A Sziget arra is jó, hogy az olyan embereknek, akiknek nincsenek köztöttségei, színesebbé tegye az életét.

A pa-dö-dös frizurájú lány, nevezzük Bernadettnek, egy dunántúli kisvárosban él, ez a harmadik alkalom, hogy itt van a Szigeten.

– Szerintem ez a „kell egy hét együttlét” nem fedi a valóságot. Itt

összegyűlik 5–6 ezer ember (alighanem egy nagyságrenddel több – Sz. A.), itt töményen látszik az, ami egyébként is probléma a fiataloknál. Például a drog. Az mindenütt van, bárhová megy az ember. Jön valaki Debrecenből, Kamcsatkából, jönnek mindenfelől – itt lecsapódik minden. Itt szerintem kettesével lehetne lelki sérülteket összeszedni, akinek fáj valamije, akinek van valami baja... Itt a Szigeten kaszálnának a pszichológusok...

Néhány adat

Az alapítvány összesített statisztikája szerint idén, vagyis 1997-ben 1077-en töltötték ki a kérdőíveket, az előző évi 332-vel szemben. Közülük 729 fiú, 277 lány. Furcsa módon 71-en a nemüket nem tüntették föl. A vizsgálatban szereplő fiúk életkora egy kivétellel 22 év fölött, a lányoké viszont 18–20 év között van. Az Egyesült Államokból származó kérdőív, amelyet szöveg-hűen fordítottak le, az alkohollal való kapcsolat milyenségét, a veszélyeztettség mértékét hivatott kimutatni. A választóvonal az, ha az illető több mint négy kérdésre ad igenlő választ: ez esetben veszélyeztetettnek tekinthető. Az összesített adatok szerint '97-ben a válaszolók 84 százaléka ebbe a kategóriába tartozik, szemben a tavalyi 72 százalékkal.

A kérdőív az életkoron kívül egyéb, személyre vonatkozó kérdést nem tartalmaz. Engem azonban érthető módon a személyes vonatkozások érdekelték. Elsősorban az, hogy kik ezek a lányok és fiúk. Honnan jöttek? Az ország melyik részéből, a társadalomnak milyen rétegéből? Milyen az iskolai végzettségük, foglalkozásuk, a családi háttér, a családdal való kapcsolatuk? Nem tudományos alapossággal, és nem is mindig következetesen, de megpróbáltam a beszélgetést úgy irányítani, olyan kérdéseket föltenni, hogy ha egy szűk tartományban és egy nagyon kis népességre vonatkozóan is, de a válaszoknak legyen valamelyes társadalmi relevanciája.

Azok között, akikkel beszélgettem, hét fiú volt és öt lány. A többség, legalábbis az eredetét tekintve, vidéki. Mindössze ketten voltak budapestiek. A tizenkét ifjú ember közül hatnak elváltak a szülei, még akkor, amikor ők a kisgyerekkorban voltak, egy lánynak a közelmúltban halt meg az édesapja. Ez az egyébként ózdi illetőségű lány, aki az én önkéntelen felkiáltásomra rögtön védelmébe vette a szülővárosát, nevezetesen, hogy nemcsak putrikból és lepusztult negyedekből áll, hanem van rendezett belvárosa is, tehát ő volt az egyetlen, aki azt mondta, hogy olykor persze szeretne a bőréből kibújni, de „akkor arra is gondolok, hogy *engem szeretnek*, nem lehet semmi bajom”. Annak ismeretében, amit a többiek elmondtak vagy elhallgattak a családi életükről, ezt aligha lehet túlértékelni.

A válás után a lányok is, a fiúk is az édesanyjukkal maradtak, ennek egyik következményeként néhányuknál megjelent a nevelőapa, a *műfater*, akit vagy elfogadnak vagy sem. A másik következmény, hogy a konfliktusok többsége az anyával alakult ki, némelykor igen szélsőséges módon.

A lányok közül hárman még tanulnak, az ózdi lány átképzős, a másik kettő ugyan túllépett a középiskolás életkoron, de a kacskaringós életútja miatt még középiskolás. Két lány, Gabi és Bernadett már dolgozik. Gabi

salgótarjáni, gimnáziumi érettségivel, valamint egy marketing- és reklám ügyintéző tanfolyammal a háta mögött hagyta el a szülővárosát: „Nevetséges pénzért három műszakban melózni, azt azért mégsem.” Itt, a főváros környékén lévő nagy áruházban pultosként harmincezret keres, ehhez járul még a jatt, napi ötezer, de ezen osztoznia kell a kollégáival.

Ez a közelmúlt. Pillanatnyilag ugyanis nem dolgozik, a munkahely sem volt már igazán megfelelő, az albérletüket is fölmondták, végül is a barát-nőjével úgy döntöttek, hogy *lesz még egy nyár* és majd őszől keresnek újból munkahelyet és lakást.

Bernadett otthon lakik, a dunántúli kisvárosban, képesítése gyors- és gép-író, de ebben a szakmában sohasem dolgozott, ellenben volt már pultos, bébiszitter Ausztriában, diszpečser és eladó. Jelenleg munkanélküli.

A fiúk között van egy pécsi főiskolát végzett informatikai mérnök, két egyetemi hallgató, egyikük szegedi bölcsész, másikuk Londonban, nemzetközi fakultáson közgazdaságtant tanul, egy segédmunkás, egy sorkatona, egy biztonsági őr, valamint egy hivatásos koldus.

A tizenkét ifjú ember közül talán hárman vagy négyen élnek egy háztartásban a szülőkkel. Ám például a budapesti illetőségű Orsolya köztes helyzetben van: elmenekült ugyan otthonról és az iskolát vidéken végzi, de még nem független, a szülői háztartáshoz tartozik.

A fentiekből talán kiderül, hogy helyzetét, lehetőségeit tekintve a társaság roppant heterogén. E néhány adat azonban végképp nem ad felvilágosítást a tényleges életformákról és élethelyzetekről, a konfliktusaik természetéről, annak módjáról, ahogyan ők a saját létezésüket megélik.

Esetttörténetek dióhéjban

A kékszakállú, filozofikus hajlandóságú Zoltán huszonegy éves elmúlt, polgári foglalkozására nézve biztonsági őr. A kutyájával, egy rotweilerrel él és dolgozik. Véleménye a saját, további lehetőségeiről:

– Aki azt mondja, hogy van alternatíva, hogy tanulhatsz, az az ember próbáljon egyedül élni, tartsa el magát, a lakását, a kutyáját, dolgozzon heti háromszor tizennégy órát, és ha utána még mindig azt mondja, hogy van alternatíva, akkor én elhiszem neki. Ott fönt van. De ott, ahol egy átlag fiatal él ma Magyarországon, ott nincs alternatíva.

Zoltán egy önkormányzati lakásban lakik egyedül. Tizennyolc éves korában, érettségi után költözött el otthonról. Erről ezt mondja: – A szüleim elváltak, a szokásos körlelet, az átlagnál rosszabb családi körülmények. Volt egy nagy lakásunk, ahol hárman laktunk, édesanyám, a húgom, meg én. Mondtam anyámnak, valahogyan meg kell oldani, mert ez a húgomnak rossz. Mindennapos veszekedés légkörében nem lehet felnőni. Anyám és én, hát igen, ez egy maximálisan nyerő páros... Valahogy úgy festett, hogy mindent, amit én elfogadok, azt ő megveti és fordítva. Ő titkárnő, egy tipikus közép-osztálybeli, megrögzött, begyepesedett negyvenéves. Szűklátókörű, „körülnézek” nélküli, „megértelek” nélküli, anyagiás, eh!

Zoltán viszont érzékeny, érdeklődő, megérteni vágyó. Valószínűleg sokat

van egyedül. A kutyások egyébként igen széles kasztjához tartozik, de más irányban is vannak kapcsolatai. Ismer narkósokat, lejár egy homoszexuális klubba. Nem, ő nem buzista – barátnője van, ott áll mögötte és hallgatja a beszélgetésünket –, de úgy véli, hogy a homoszexuálisok sokkal érzékenyebbek, jobban figyelnek a másakra, többet tudnak a másokról, mint az emberek többsége. Furcsa, hogy rokonszenves tulajdonságaival és érzékenységgel összefér a politikai erőszak, a hitleri fasizmus iránti tisztelet. Ezzel a veszedelmes vonzalmával generációjában nem áll egyedül.

Loránd. Vele Csaba, az alapítvány egyik (alapító) tagja beszélget, én csak magnóra veszem kettőjük párbeszédét. Illetve azt a spirálisan kígyózó, véget nem érő monológot, amelyben a fiú kétségbeesett kísérletet tesz, hogy megmagyarázza bensőséges kapcsolatát az alkohollal, hogy kicsikarja a vele szemközt ülő rokonszenvét, együttérzését, és végül, hogy felmentést nyerjen. A kétségbeesésre jó oka van. A teszt húsz kérdése közül tizenháromra igen-nel válaszolt.

Ebből a majdnem tagolatlan, terjengős beszédfolyamból néhány konkrétum kihüvelyezhető. Loránd 19 és fél éves. Szülei elváltak, őt tizennégy éves koráig puritán szellemben a nagyszülei nevelték. Vidéki, nyugat-magyarországi úri család. Az otthonától távol járt talán osztrák, talán német és nagy valószínűséggel egyházi gimnáziumba. Ott kezdte használni a különböző szereket. „Ha az ember be akar kerülni egy társaságba, akkor elvárják tőled, hogy igyál, dohányozzál, kendert fogyasszál.” Ő az, aki Londonban tanul, az ottani egyetemen, nemzetközi közgazdaságtant. Az édesanyja juttatta be, nagy protekcióval. Azt akarja, hogy olyan diplomát szerezzen, amivel meg lehet alapozni egy komoly egzisztenciát. Ő pedig rosszul érzi magát Londonban, nem akar ott tanulni, nem akar még évekig ott maradni. Az anya keményakarátú, erős asszony. Loránd azt mondja, vállalkozó. Később elárulja, hogy multik számára vásárol ingatlant, egy-egy tranzakción a nyeresége „hétszámjegyű”: „... menőzés, nem menőzés, de van pénz. Anyám úgy enged el ide, óh, hát Dzsuniorkát, hogy van pénz... viszont fiam, felhívlak mindennap. És ahányszor *én hívom*, ne haragudj, megbeszélésem van, nem érek rá...” Majd valamivel később: „Elmondjam neked, hogy én miért iszom? Szerintem azért, mert gyenge vagyok és szeretetre vágyom. Családi szeretetre és ezt nem tudom az anyámtól megkapni...”

A harmadik figura Kálmán. Hosszú hajú, szelíd képű fickó, testszerte sűrűn tetovált. A többieknél idősebb, huszonnyolc éves. Azt mondja, hogy félétet itthon szokott eltölteni, félétet odakint Olaszországban.

– Mit csinál ott?

– Koldulok.

Nem akarom elhinni, de megerősíti. Ha megjön a tél, fűteni kellene, vilanyszámlát fizetni, az ember gyerekének nincs pénze rá. Fogja magát, buszra pattan, kimegy Olaszországba, és ott félévig megél úgy, hogy ül az utcán, táblát tart a kezében. „Egy kis segítséget kérek az életre”, vagy „Éhes vagyok, egy kis segítséget kérek”, és az emberek adják a pénzt. Ezzel az életformával nincs egyedül. Rómában egész kis magyar kolónia verődött össze. Állandó szállásuk van, kialakult kapcsolatrendszerük. Olykor dolgoznak is, építkezéseken, nyilván feketén, de fő profiljuk a kéregetés. Kálmán *nem tar-*

tozik a klasszikus értelemben vett nincstelenek közé. Az édesanyja nevéen van egy kertes ház egy pestkörnyéki településen, de az anya másodsorban Németországba ment férjhez, a házat a fia használja és bizonyára ő is fogja örökölni.

A jelek szerint Kálmánnak nincsenek belső konfliktusai. Az ivással kapcsolatban sem. „Mikor itthon vagyok, akkor iszom, mikor Olaszországban vagyok, akkor egyáltalán nem szoktam inni. Én fel bírom venni a kinti mentalitást.” Kálmán itthon sem dolgozik, vagy csak a legvégső esetben, hogy megkeresse a buszra valót. Hiszen ott kint „pénzem is összegyűlik annyi, hogy hazajövök, a nyarat ki bírom húzni, *elvagyok, mint a befőtt...*” Ez a nyolcvanas évek elején keletkezett szlogen a passzív lázadók, a szelíd paraziták, úgy látszik, mai napig érvényes életfilozófiája.

Kálmán a műfaterjától is tarhálni szokott, németül annyit tud, hogy Ich möchte Geld. Gyűjt lemezeket, kedvenc együttese az angol Motorhead, ez van mindkét felkarjára tetoválva, és távolabbi ambíciója, hogy egy négyzetcentiméternyi üres felület se maradjon a testén.

Néhány szót a lányokról!

Tizennyolc-húsz éves korukig elég sok mindent kipróbáltak. Nevezetesen az ivást, dohányzást, fiúkat. Esetleg a fűvet. Olyan veszélyeknek tették ki magukat, amelyek kivédésére nem voltak felkészülve. Szökések – ezt az Oroszlányba való Krisztina produkálta 14–15 éves korában. A most tizennyolc éves Orsolya tizenhat évesen sodródott egy, a kriminalitás határát súroló társaságba. Az, hogy viszonylag ép bőrrel megúszták, talán a személyiség legbelül ép magjának és a fiatalság hihetetlen regenerációs képességének köszönhető. Lehet, hogy véletlen, lehet, hogy nem, de az öt lány közül kettő szenvedett el szexuális abúzust 7–8 éves korában. Egyikük idegentől, másikkuk, a szőkített hajú Bernadett, a nevelőapjától.

A fiúk közül Loránd a leginkább veszélyeztetett, a lányok közül Bernadett. Túl van két öngyilkossági kísérleten, rendszeres alkoholfogyasztó, sört iszik vodkával, vagy a legújabb recept szerinti *bekevertet*, ez dobozos kóla whiskyvel vagy vodkával, vagy rummal. Másfél évig szívott heroint. Ebből kínlódva, nehezen, de valahogy kikecmergett. Abból a viszonzatlan szeretetből, ami a nevelőapát mindig fölébe helyező, a szexuális zaklatásról hallani nem akaró anyjához fűzi, akihez a mellőzött gyerek kielégítetlenségével ragaszkodik, egymaga, segítség nélkül aligha fog gyógyulni.

Tanulni szeretne, a szociálpedagógia vonzaná, de nincs önbizalma és nincs, aki a tanulmányait szponzorálná.

A Nagy Szigetérzés

Ez állt a *HVG* 1997. augusztus 9-i számának címlapján, az illusztráció alatt. A címlapot egyébként kinagyították és hirdetőoszlopra ragasztották. A képen szürke embertömeg volt látható, melynek közepén egy ugyancsak emberek alkotta kiemelkedés, mondjuk egy színes domb. Tizennyolc éves, paranoiára még véletlenül sem hajló fiúunokám a képről egy szürke térre és azon a

kiöklendezett gyomortartalomra asszociált. Szerinte így látja őket a felnőtt társadalom.

A kékszakállú Zoltán szerint az a generáció, amelyik felnevelte, nem bírja őket elviselni.

Az ózdi lány enyhébben fogalmaz:

– Egész életünkben szabályok, mindenütt szabályok vesznek körül. Itt, a Szigeten ezeket el lehet vetni. A hétköznapi korlátoktól teljesen meg tudunk szabadulni.

– A mikénthez – mondja Csaba – kellene a különféle szerek, a gyorsítók. Mert nyilvánvalóan az a cél, minél gyorsabban felszabadulni, minél hamarabb ledobni a gátlásokat. Ez a buli értelme.

Ez persze elég közkeletű magyarázat. Nem jobb, inkább csak érzékletesebb és személyesebb, amit a történetébe ágyazva, a köztes helyzetű Orsolya előad: – Ott voltam a Satöbbi koncertjén, meg a Kiadó koncertjén, mind a kettőt nagyon szeretem, nem is ittam annyit, amennyit szoktam inni – soha nem iszom annyit, hogy csont..., hogy hullarészeg legyek –, de most még csak be sem voltam csípve... Gyógyszert, kábítószerrel abszolút nem szedek, és olyan extázisba tudok lenni, bemegyek oda a közepébe és pogózok és torzulok, jól érzem magam, nem érdekel, akárhogy ütnek-vágnak, és utána úgy nézek ki, mint aki évek óta drogozik vagy alkoholista, de csak attól, hogy jól érzem magam és nekem ehhez nem kell semmi...

Csak a zene, a tömeg, a személyes jelenlét. A Sziget.

A Századvég 7. számának tartalmából

KÖZÉPOSZTÁLYTABLÓ

Utasi Ágnes

Középosztályi elméletek, alakuló magyar középosztályok

Gyáni Gábor

Polgárság és középosztály a diskurzusok tükrében

Tóth Zoltán

„A magyar középosztály megteremtése”

ISKOLA – VITA

Gazsó Ferenc

Társadalmi folyamatok és az oktatási rendszer

JOG – ALKOTÁS

Horkay Hörcher Ferenc

Egy pragmatikus természetjog felé

OLVASÓPRÓBA

Karácsony András

A valóság nem a nyelv háta mögött történik

E SZÁMUNK SZERZŐI

Castel, Robert – szociológus

Diósi Pál – szociológus

DIÓDATA

Neményi Mária – szociológus

MTA Szociológiai Intézet

Pik Katalin – szociológus

szellemi szabadfoglalkozású

Szász Anna – újságíró

szellemi szabadfoglalkozású

Szabó András – szociális munkás

Kapocs Ifjúsági Önszegélyző Szolgálat
